Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 199. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 31-го ЛИПНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 199. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 31, 1952. VOL. LX.

ЛІТАЮЧІ КРУЖКИ — ЦЕ НЕ ЗАГРОЗА ДЛЯ ЗДА

Вашингтон. — Шоб вияснити поворотні вістки про появу „літаючих тарелів" не тільки в різних стейтах, але й у самому Вашингтоні і то недалеко осідку департаменту оборони, Пентагону, команда повітряних сил скликала пресову конференцію до самого Пентагону. Впродовж півтора години голова розвідки, генерал-майор Джеймс А. Самфорд, обговорював не жартом, а зовсім поважно появу літаючих кружків від шести років і ствердив, що це природні явища. Зміст пресової конференції виявив назагал таке:

Так звані „літаючі тарелі" не становлять загрози для Злучених Держав. Ні одно з кількох тисяч повідомлень про „тарелі", що появлялися від шести років, і були провірені повітряними силами, не ствердило існування якихось літаючих предметів, хіба що це був американський літак або якесь стрільно, що їх люди вважали помилково за таємні предмети. Злучені Держави не мають нічого в своєму арсеналі, уже винайденого або підготовуваного [illegible] криття, що м[illegible] необмежен[illegible] жадного т[illegible] на-[illegible] раз-у-[illegible] Подібно, як ра-[illegible] доконувати „трюків", на які він не був придуманий, так і людське око може доглянути щось, до чого не було призвичаєне і давати ґрунт вісткам про нові відкриття. Не зважаючи на такі висліди з провірених донесень, голова повітряної розвідчої служби прохав знавців, особливо досвідчених пілотів, щоб вони дальше слідкували за цими явищами і пробували їх належно оцінювати та сповіщати про свої спостереження. З конференції репортери винесли враження, яке одначе не зовсім певне, що серед безупинних змін погоди повстає щось таке, що його називають „температурна перестановка", тобто існування однієї холодної верстви повітря між двома гарячими. Такий стан повітря може викликувати відповідний відблиск світла, як для людського ока так і для радарової сітки, що не є непомильна, хоч вона саме призначена на відкривання твердих предметів. Пресову конференцію скликала повітряна служба тому, що впродовж останніх десять днів появилися тричі вісті про різнородні літаючі предмети та про дивні світла горизонті. Повітряна служба посилала за такими предметами свої літаки для провірки, одначе ні в одному випадкові не вдалося пілотам приловити якогось небувалого літаючого предмету.

Труднощі в демократичній партії з приводу найменування Стівенсона

Ню Йорк. — Провідники Ліберальної партії, які погодилися підтримувати губ. Адлея Стівенсона, як ка[illegible]та Демократичної партії [illegible] президента Злучених Держав, надіються, що інші лібералі стейту Ню Йорку підуть за ними, лише після вирівняння деяких непорозумінь. Адолф Берлі й Дейвид Дубінскі, що представляють ліберальну групу, були на Краєвій Демократичній Конвенції в Шікаґо в характері делеґатів і там енергійно впливали на вибір Стівенсона в переконанні, що хтось з ліберальної групи буде обраний кандидатом на віцепрезидента. Вони підтримували на це становище сен. Естеса Кіфовера, але, коли проти нього висловився през. Труман, тоді й вони погодилися на сен. Джана Дж. Спаркмана. Тому, що Спаркмен належить радше до кон[illegible] крила південних демократів, і не заявився одверто за повне зрівнання громадянських прав, то негрські провідники відкрито виступають проти нього. Делеґат-негер Ирл Бравн, що займає становище міського радного з передмістя Ґарлем у Ню Йорку, виявив своє невдоволлю з найменування Спаркмана ще на конвенції, а конґресмен-негер, Адам Клейтон Павел з Ґарлему заявив, що він скликає на неділю зібрання з метою запротестувати „запродання негрів" як на республіканській так і на демократичній конвенціях, в справі громадянських прав.

ДОКУМЕНТИ ДОВОДЯТЬ, ЩО КОМУНІСТИ ПРАГНУТЬ НАСИЛЬНО СКИНУТИ УРЯД

Вашингтон. — Звіт Федерального Слідчого Бюра, оголошений сенатором Патом МекКарраном, стверджує документально, що американські комуністи змагають, за інструкціями, уміщеними в писаннях Сталіна, Леніна й Маркса, насильно скинути уряд Злучених Держав і що „Злучені Держави це перша мета, яку комуністи мають знищити". Сен. МекКарран, як голова сенатської підкомісії внутрішньої безпеки, каже, що він переконав Еф Бі Ай про потребу оголошення цього звіту тому, що „багато осіб твердять, що комуністи не становлять небезпеки і що вони не мають плянів на збройний переворот в нашій країні". Директор бюра, Едґар Гувер, назвав цей звіт звіт „монографією, опертою в першу чергу на писаннях комуністичних провідників". Звіт був опрацьований в його аґенції і досі вважався урядовою таємницею. На вступі до звіту оказано, що „ціль цього короткого звідомлення — дати документальний доказ, що Комуністична партія ЗДА вчить і пропагує скинення уряду ЗДА силою і насиллями". На доказ того у звіті поміщені вимки писань голови Комуністичної партії, Вільяма З. Фостера, а дальше виїмки з писань і промов Маркса, Енґельса, Леніна й Сталіна. З писань Сталіна поміщені виїмки з 1939 р., де м. ін. сказано: „Пролетарська революція неможлива без насильного знищення апарату буржуазної держави і заміни його новим апаратом". Дальше написав тоді Сталін: „Диктатура пролетаріяту це не сама переміна уряду, тільки нова держава, з новими органами сили, як центральними так і місцевими; це держава пролетарів, яка повстала на руїнах старої держави, тобто держави буржуїв". Звіт звертає увагу, що Комуністична партія має на меті безупинно зміняти свої методи і поправляти свою політичну діяльність. Оголошується це тепер тому, щоб населення засвоїло собі ці вісті було готове протидіяти комуністичним задумам.

БЛИЗНЮКИ ОДРУЖИЛИСЯ З БЛИЗНЮЧКАМИ

Лос Анджелес, Каліфорнія. — Тут відбулася подвійна шлюбна церемонія, бо два близнюки Едмунд Ґаро і Кларк Ґаро взяли собі за жінки дві сестри близнючки, перший Марію Катерину Звонек, а другий Розу Мері Звонек. Хлопці народилися на Великдень 1933 року, а дівчата на Різдво 1932 року. На світлині бачимо, що з них вийшли дві гарні подружні пари.

НОВА ЗГАДКА ПРО УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕС В КОНҐРЕСОВОМУ РЕКОРДІ

Вашингтон. — Під датою 2 липня помістив Конґресовий Рекорд згадку конґресмена Ґаролда Остертеґа з Ню Йорку про те, що в той самий час, коли американський нарід святкує День Незалежности мучаться в совєтській неволі 40 мільйонів українців, що є другою по росіянах найбільшою нацією в Центральній та Східній Европі. Справу визволення цеї нації, говориться далі, будуть обговорювати в Ню Йорку американці українського походження на П'ятім Конґресі Американських Українців, при чому радитимуть не тільки над незалежністю України, але й інших країн, що їх поневолила Москва. Цей конґрес пригадує американцям, що совєтська тиранія не знищила прагнення волі в українців, але навпаки, ще їх запалила до більшої активности. Американці, де вони не були б, можуть тільки побажати Українському Конґресові в Ню Йорку якнайкращих успіхів, а в першу чергу, щоб уже раз публічна опінія належно оцінила геройську боротьбу українського народу за волю та їй допомогла.

Прибув до Америки Осип Бойдуник

Ню Йорк. — По довшому побуті в Канаді прибув до Злучених Держав п. Осип Бойдуник, член Проводу Українських Націоналістів та заступник голови Української Національної Ради. Тут в Америці п. Бойдуник задумує відвідати більші осередки української еміґрації та поділитись своїми думками про сучасний стан української справи на Рідних Землях і міжнародному полі. П. Бойдуник відвідав уже головну канцелярію УНСоюзу та редакцію „Свободи". Він теж буде ввесь час в тісному контакті з Українським Конґресовим Комітетом. Інтерв'ю редакції з п. Бойдуником буде поміщене в найближчих числах „Свободи".

Устаткування армії з другої світової війни використовується в Кореї

Вашингтон. — Виявлено широке використовування устаткування армії, що залишилося в обширах Пацифіку з другої світової війни. Ці залишки тепер приносять велику ощадність у військових видатках й користь з них обраховується на сотки мільйонів долярів. Обраховано, що одного часу у Корейській війні, з усіх вантажних авт та „джіпів", що їх вживала армія, 65 відсотків це були транспортові середники, що залишилися були на островах Пацифіку після останньої війни. Більшість цих авт були відремонтовані чи перебудовані в Японії і виявилися дуже придатними для теперішніх потреб війська. Подібні ощадностеві заходи помічається і в інших ділянках господарки війська. Зокрема широко використовується давні медичні знаряддя, як дентистичні „бормашини" тощо. Лише за перший рік військових дій в Кореї, 43,000 найрізнішого типу авт були відновлені й віддані для поновної служби. Широко застосовується відновлення зужитих шин, що їх у японських майстернях досі вирятовано пів мільйона.

Обвинувачення комуністів про бактеріологічну війну на конференції Червоного Хреста

Торонто. — Інтернаціональний Комітет світової конференції Червоного Хреста не узгляднив внеску делеґації Червоного Китаю та Північної Кореї з обвинуваченням Об'єднаних Націй в уживанні бактеріологічної зброї на фронті в Кореї. Навіть після відкиненого голосуванням внеску делеґації Совєтського Союзу, сателітних европейських держав та комуністичних держав в Азії намагалися відновити цю справу, висуваючи низку закидів, що в'яжуться з загальною атакою цієї групи проти Міжнародного Комітету Червоного Хреста. Голосування виявило, що виразна більшість не поділяє видуманих комуністичних обвинувачень. Проти внеску віддано 40 голосів, а за внеском — 20. Сподіваються, що совєтські закиди про бактеріологічну зброю будуть поновлені в комісії здоров'я.

ПЕРЕШКОДИ В РОЗМОВАХ ПРО ОЗБРОЄНЕВУ ПОМІЧ ФРАНЦІЇ

Вашинґтон. — Непорозуміння в розмовах про поміч ЗДА для Франції в ділянці озброєння цієї країни знайшли свій вислів, коли представник Франції, посол Генрі Бонне заявив, що „два уряди не однаково дивляться на це саме питання". французький посол заявив про це після безрезультатної розмови з асистентом державного секретаріяту для европейських справ Джорджом В. Перкінсом. Під час наради з Дж. Перкінсом, Г. Бонне намагався вияснити мотиви американської ноти з 25 липня, що нею відхилялось французьке звернення про призначення 625 мільйонів долярів на наступні три роки для підтримки військових зусиль Франції. Як виявляють американські й французькі джерела, з боку ЗДА було предложення допомоги лише 187 мільйонами долярів під час цього фіскального року. Окрім того виявлено можливість надзвичайної допомоги у майбутньому.

Американський літак рятує пасажирів англійського літака

Валєтта, Мальта. — Великий пасажирський англійський літак, що знаходиться в дорозі з Мальти до Лівії, почав надавати заклики про поміч, сповіщавши, що він змушений осісти на воду. Мотори літака відмовлялися працювати й дальший лет був унеможливлений. Положення 32 пасажирів було загрожене бурею, що лютувала тоді над Середземним морем. Заклики про рятунок були перехоплені на американській літунській базі в Тріполі й там негайно зорганізовано поміч, вислявши на місце катастрофи літаки. Перший на місце прибув літак „СА-16", що забрав частину пасажирів. Одначе всіх помістити в літаках не вдалося й вони вмістились в ґумових човнах, що їх скинув літун. У цих човнах всі пасажири дочекались прибуття з Мальти рятівничих суден.

З літака випала жінка

Ріо де Жанейро. — З американського пасажирського літака, що летів з Ріо де Жанейро до Урагваю випала Мері Капелларо, жінка відомого італійського банкира. З невиясненої причини відкрились одні з дверей й струм повітря увірвався з середину літака. Зіпхнута поштовхом вітру, з літака впала п. Капелларо. Це сталося так швидко, що навіть її чоловік не зауважив відразу нещастя. Літак негайно повернувся до Ріо де Жанейро, звідки розпочато пошукування за тілом жертви нещасливого випадку.

Німці домагаються голосу в оборонних плянах

Бонн, Німеччина. — Урядові кола вже тепер заявляють, що вони домагатимуться відповідного голосу при обговорюванні оборонних плянів проти совєтської аґресії, коли зачнеться озброєння Західної Німеччини. Німці розуміють перечуленість Франції в цій справі, яка хотіла б перше сама озброїтися, і аж тоді дозволити на зброєння Німеччини. Та німці підкреслюють і такі моменти в цій справі: Західна Німеччиняа мала б, згідно з контрактовим договором, виставити 12 дивізій, які стоятимуть в Німеччині, і на випадок війни перші мусять виступити до боротьби. Німеччина наражена на безпосередню інвазію Совєтів, і тому німці мусять мати голос у плянуванні оборони. Найважливіший промисловий центр Европи — Область Рури, яка лежить в Німеччині, і німці повинні знати, де, коли і як мали б скинути атомову бомбу на Совєтський Союз на випадок війни, щоб якнайкраще оборонити Область Рури. Німецький уряд підносить ще й той арґумент, що німці мають найкращий досвід у боротьбі з Совєтами. Німці, разом з Голяндією і Бельгією, заявляють, що вони не люблять таких оборонних плянів, згідно з якими треба б було залишати ворогові без боротьби будь-які території. Німці проти всякого першенства при озброюванні окремих країн, хоч вони признають, що французькі військові сили вже тепер готові до боротьби, коли б настала потреба. На всякий випадок це першенство не сміє пошкодити озброєнню Німеччини.

Масова втеча німців із Східної Німеччини

Берлін. — В останніх днях посилилася втеча німців із Совєтської зони і одного дня зареєстрували в Берліні аж 900 втікачів. Німці втікають тому, бо поширилася вістку про те, що Совєти з першим серпня обмежуть виїзд до Західного Берліну, а можливо, що будуть обмеження на в'їзд навіть до Східнього Берліну. Тепер Берлін, це єдина „дірка" в залізній куртині, яку Совєти стараються „зашити". Німці втікають з валізами, а деякі селяни тільки у звичайному робітничому одязі. Втікають селяни-„кулаки" з Меклембурґу і Бранденбурґії, а також купці, фабриканти і крамарі, яким важко жити під совєтським режимом. Втікає також багато молоді чоловічої статі, бо вона боїться покликання до „народньої" міліції та до примусових таборів праці. Одна вдова заявила, що вона втекла з своїм сином, бо був сильний натиск, щоб він голосився до поліції. В Берліні зорганізувли 46 таборів для втікачів, в яких містяться 11.-721 втікач. Установа, що опікується втікачами, заявила, що досі втікли до Берліну 200,000 втікачів, а багато втікачів живуть у Берліні, що досі ще не реєструвалися. Східно-німецький уряд видав зарядження, що ніхто не сміє віддалитися з свого мешкання на довше, як 24 години, без поліційного дозволу.

Остороги щодо зовнішньої політики ЗДА на конференції в Колґейт Університеті

Гамілтон, Н. Й. — На четвертій річній конференції американської закордонної політики, що відбувається в мурах Колґейтського університету, виступили представники різних країн з осторогами щодо зовнішньої політики ЗДА. Серед інших промовців ,виступив А. Керенський, бувший прем'єр Тимчасового російського уряду в 1917 році. Промовець полемізував з висловленими на конференції твердженнями щодо ролі Тіта й запевнив, що політика й методи Тіта не різняться від поступовання Сталіна. У Юґославії промовець бачив ту саму політику гнету, утиски свободи й політичних арештувань, як це діялось у володіннях Сталіна. Розмови про можливість мирного співіснування капіталістичних і комуністичних устроїв, про що твердять Сталін і Тіто, це, в дійсності, лиш „трюк". І Сталін і Тіто мають ті самі імперіялістичні задуми. Інший промовець, д-р Ю. Чан Янґ, корейський посол в ЗДА, остерігав проти довір'я й широкого спомагання Японії. Він висловив, що теперішнє довір'я до цієї країни може бути передчасне й що в такому випадку його країна перша постраждала б. З інших виступів на цій сесії конференції, знаменний був голос представника Ізраїля, що сповістив про готовість його країни співпрацювати з Арабами для відновлення на східніх берегах Середземного моря славної в давних часах цівілізації. Представник Пакістану запевнив, що його країна готова до міжнародньої ролі посередника між Середнім Сходом і Заходом.

Помер ген. В. Сікевич

27 липня у Торонті помер ген. Володимир Сікевич. Похорон Покійного відбудеться в суботу, 2 серпня 1952.

Ген. Ґров засуджнеий за зміст свого щоденника

Форт Мід, у стейті Мериленд. — Військовий суд признав генерал майора Роберта В. Ґрова винуватим у неправильнім записуванні тайних інформацій у своєму особистому щоденнику, що його вкрали совєтські тайні аґенти. За цю провину суд звільнив його від команди на продовж шости місяців і дав йому наґану за невластиву поведінку. У провину зараховано йому теж недбальство в переховуванні військових інформацій, які були намарковані як таємниці. Найвищий вимір кари за таку провину передбачений на п'ять років тюрми, відправлення з військової служби і позбавлення платні. Присуд буде ще пі[д]даний до розгляду вищого суду. Ґров був військовим аташе в американській амбасаді в Москві. Його щоденник викрали совєтські аґенти з його мешкання в готелі, коли він виїхав був на військові наради до Франкфурту. Серед записків поміщені були між ін. такі думки: „Війна! Її треба так швидко, як тільки можливе, навіть тепер! Нам треба навчитися, як ударити ворога нижче пояса. Наш напад мусить бути звернений проти слабостей ворога".

Нові перемоги ЗДА на Олімпіяді

Гельсінкі. — Дехто боявся, що поворот японців до Олімпійських змагань творитиме велику загрозу для американських змагунів пливаків. Але змагання довели, що американські пливаки перемогли японців у змаганні на 800 метрів, випередивши своїх добрих противників на 15 секунд. Цю перемогу для ЗДА здобули Форд Коннo з Огайо і Джіммі Мк'Лейн з Єйлю. Американці перемогли Італію в водному польо у відношенні пунктів 4 до 1. У кошівці американці здобули свою п'яту перемогу, перемігши Чілє 103 до 55. Кльод Ловелет здобув сам 25 ґолів в цьому змаганні.

В ІРАНІ ЗРОСТАЄ ПРОТИ-АМЕРИКАНСЬКИЙ РУХ

Тегеран, Іран. — В іранськім парляменті посли гаряче оплескували внесення посла Могаммеда Дамаванді, члена Національного Фронту, як він домагався від уряду, щоб американські військові дорадники негайно опустили країну. В час нарад було 68 послів і вони однодушно дали вотум довір'я прем'єрові, яким є Могаммед Моссадек. Ніякої опозиції не було, бо єдиний, що становив опозицію, Мір Ашрафі, мусів опустити залю нарад під тиском горлаючої ґалерії. Опозиційна преса теж заборонена, а та, що появляється, переповнена протиамериканським духом. Хоч можна тут говорити одночасно і протичужинецький дух, звернений проти Совєтів, але про це одверто не пишуть. Національний Фронт тої думки, що як тільки заберуться з Ірану американські дорадники, тоді буде легше країні позбутись також і совєтських впливів. Так треба розуміти такі слова Дамаванді, як „Нам не треба в армії американських дорадників! Чому давати тим притоку до ворожого наставлення інших дерхав?" Дальшою причиною протиамериканських виступів в парляменті вважають також і те, що американський суддя, який засідав в Міжнароднім Суді Справедливости, як рішалася справа ірансько-британського нафтового спору, станув по боці Британії. У Вашингтоні урядові кола переконані, що протиамериканська аґітація буде продовжатись, бо в іранському народі зродилась ненависть до всіх чужинців, а зокрема до Британії, а Злучені Держави звичайно її попирають. До того іранський уряд невдоволений з американської допомоги і вже не раз натякав на те, що Греція та Туреччина дістали багато більше ніж Іран. Також не повезло іранському прем'єрові з більшою позикою, яку він намагався дістати в Америці. Знов допомогу, яку дістає Іран на підставі Четвертого Пункту, в країні не доцінюють. Іранським націоналістам іде про незалежність країни, а тут мова про допомогу, яка повинна би бути використана на ширення просвіти серед темних селян.

Індія багато надіється від торговельного договору із ЗДА

Ню Делгі, Індія. — Довший час ведуться торговельні переговори в справі порозуміння про заключення договору між Індією і ЗДА. Індія покладає великі надії на цей договір, після якого американський капітал міг би робити великі інвестиції в цій країні. Вже й тепер, перед заключенням договору, американський капітал має повну свободу рухів, але американський уряд бажає здобути від індійського уряду ґарантії що громадяни ЗДА не матимуть шкоди, коли б гіндуси схотіли націоналізувати деякі галузі свого промислу. Досі переговори натрапляють на труднощі в таких спірних справах. Американці обстоюють думку про повну свободу океанів і морів, а індійці хотіли б деяких привілеїв для своєї прибережної торговельної фльоти. Американці підтримують свою засаду, що вони мали б мати такі привілеї в договорі з Індією, як усі інші країни, а індійці твердять, що вони мусять вирізнити при помочі привілеїв такі свої сусідські країни, як Пакістан, Непаль, Бірму і Тибет. Третій спірний пункт проявляється в тому, що ЗДА домагаються урядових ґарантій на випадок удержавлення якоїбудь галузі промислу, та індійський уряд годиться в засаді на ці домагання, але не хоче їх ґарантувати в договорі окремими клявзулями. Індійці сильно бажають собі американських інвестицій і індійський парлямент уже прийняв закон про те, що іноземці можуть мати більше як половину акцій у промислових компаніях. Цей закон відноситься до американської рафінереї в Індії.

Папа Пій XII проти світської культури

Кастель Ґандольфо, Італія. — Папа пій РІІ виголосив до учасників конференції „Католики і міжнародне життя", в якій зганив той рух, що збігається з кампанією за европейську єдність, та який виявляє зусилля творити нову культуру, що не годиться з християнською культурою. „Ви сини Церкви, говорив Папа, „і вашим святим обов'язком є противитися таким тенденціям". Папа Пій XII схвалив в загальному змагання народів до єдности і об'єднатися, але він остерігав своїх вірних перед протихристиянськими тенденціями, які проявляються в тому русі. Папа взивав членів конференції, щоб вони в собі „премогли вузьку націоналістичну настанову і шукали правдивого і братського об'єднання з іншими народами".

ОН ОБВИНУВАЧУЮТЬ КОМУНІСТІВ У СВАВІЛЬНОМУ ПРОДОВЖУВАННІ ПЕРЕГОВОРІВ

Токіо. — Старшини ОН, які беруть участь у підкомісії для переговорів про заключення перемир'я в Кореї, обвинувачують представників Китаю і Північної Кореї в тому, що вони змагають до того, щоб ця підкомісія якнайдовше протягала наради над дрібними справами та в той спосіб не допускала до праці повної делеґації, яка тепер відрочена. З заяви представників Об'єднаних Націй видно, що комуністи ведуть довгі дебати над перекладом окремих слів і речень у розмовах, напр. про те, як треба б перекласти по китайськи назву „Команда Об'єднаних Націй" і „Корея". Червоні виступають також проти того, щоб у тексті про перемир'я згадувати Корейську Республіку, бо, мовляв „не існує демократична держава на Півдні". Після останньої конференції, що тривала годину і 44 мінути, лейтенант полковник Джозеф Дж. Борчерт заявив кореспондантам, що комуністи „швидко втрачають час" на дрібниці, і скликають засідання тільки на те, щоб виглядало, що вони охочі переговорювати. Провідник делеґації ОН, полковник Дункан С. Соммервіл старався спонукати комуністів до речевого ведення переговорів і звернувся до провідника комуністичної делеґації, полковника Чанґа, з такими словами: „Ми зійшлися тут, щоб пробувати розв'язати важливі проблеми, яких розв'язка вимагає доброї віри по обох боках". Одночасно Пекінська Радієва Станція повідомила про „брехню" ОН, що тільки 83,000 комуністичних полонених бажає вернутися додому. Об'єднані Нації вже кілька разів заявляли, що комуністи зможуть сами провести перевірку полонених після заключення перемир'я, але червоні не годяться на це, бо бажають говорити про „брехню" союзників.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weakly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОІРИТОВАНІ АМЕРИКАНЦІ

Є надія, що чим далі, тим краще будуть американці поінформовані про українську справу, а зокрема про те, що витерпів український нарід під Москвою. Совєтська пропаґанда уже так дуже очорнює Америку, що американцям терпцю не стає те все далі терпіти.

Прикладом фальшивої совєтської пропаґанди може послужити намагання усіх поступових американців довести до такого федерального законодавства, яке ґарантувало б усім жителям країни, без огляду на расове походження, повноту горожанських прав. Всі ми знаємо, що до цього мусить прийти, хоч ще навіть на цьогорічних партійних конвенціях не все пішло гладко з цею проблемою. Цього недомагання ніхто не закриває, але всі переконані, що новий президент та новий конґрес таки ухвалить закон про зрівняння усіх громадян щодо цивільних прав. Зате інакше представляє це совєтська пропаґанда. З того, що пишуть про це в Совєтах, можна б заключати, що Злучені Держави це якась канібальська країна, що тут кожна меншина здавлена і не має ніякої спромоги себе обороняти. Таке теж враження совєтської пропаґанди з цього, що ухвалено в цій справі на республіканській та демократичній конвенціях.

Ця злобна совєтська пропаґанда заставила тепер заговорити про меншини в Совєтах закордонних кореспондентів часопису Ню Йорк Пост (з минулої неділі). Лінчування — це громадянські права в Америці, пишуть російські пропаґандисти. Совєтська пропаґанда, пишуть далі кореспонденти, вмовляє в тих, що є під її впливами, що американці виховують своїх дітей від самої колиски, щоб вони „поневолювали меншини" і ніхто не може нічого вдіяти проти цього лиха, а Сталінові аж серце з болю крається . . .

А як же у самого Сталіна мається ця проблема? — питають кореспонденти. Ціла совєтська система, пишуь вони, побудована на поневолюванні меншин. „Як українець, наприклад, нарікає на те, що великороси з ним погано обходяться, то це означає зраду", тому найкраще сидіти тихо й не нарікати.

Кореспонденти наводять ще один приклад і згадують про офіцерів з України, що перебували у Відні й нарікали, що з ними московські офіцери не поводилися в такий спосіб, як пристало. Це тому, говорили вони, „що вони українці". Як тільки рознеслась про це вістка, зараз виарештовано усіх тих українських офіцерів і підстаршин та всіх тих, що з ними ближче жили. Всіх їх поставлено під наглий суд, засуджено та кожного третього розстріляно для перестороги тим, що хотіли б застановлятись над дискримінацією в Совєтах.

Кореспонденти ще пишуть, що хоч Кремль впоминається за неграми та азійськими народами, то загально відомо, з якою саме гордістю та ненавистю відноситься пануюча совєтська кляса до тих народів. А про антисемітизм то вже й не говорити. З ним уже ніхто з урядовців не криється, про що звітують жидівські утікачі, які стверджують, що доля жидів у Совєтах тепер не різниться в нічому від того, що було за Гітлера. В подібний спосіб поводиться Кремль також і з магомеданськими народами, не зважаючи на те, що ще не так давно Москва так ревно побивалась за арабськими втікачами та підпирала арабські націоналістичні рухи.

Побажати б, щоб Америка мала тепер більше таких закордонних кореспондентів, що то довгими роками мовчали, коли треба було сказати слово гіркої правди про Кремль і сплатили хоч тепер американському народові довг, передаючи щораз більше вістей про правдиву Росію, в минулому і теперішньому. Бо тільки в такий спосіб буде можна зломити русофільську політичну лінії в Америці, головно в тих колах, що є і будуть рішальними в справі долі поневолених Москвою народів.

САМОСТІЙНЕ ПОРТО-РІКО

Серед загального заінтересування американського населення Краєвою Демократичною Конвенцією минулого тижня в Шікаґо скоїлися дві важливі події для Північної Америки, яким публіка не присвятила належної уваги. Одна подія, це позбуття Злученими Державами своєї останньої „посілости", під якою то назвою треба було розуміти колонію, якою був остров Порто-Ріко. Друга подія, це помилування президентом Труманом Оскара Колазо, порторіканського атентатчика на життя президента Злучених Держав, який мав згинути на електричнім кріслі за вбивство сторожа Білого Дому в дні 1 листопада 1950 р.

Помилування напасника, проголошене 24 липня, викликало загальне здивування, бо засуджений атентатчик признався до атентату і не прохав помилування. Він вважав себе за героя, що пробував звернути увагу світу на змагання Порто-Ріко до національної незалежности. Одначе інші порторіканці зверталися кількома наворотами до президента з проханням за його помилування. Президент Труман сповнив їх волю саме напередодні проголошення нової конституції для Порто-Ріко, на підставі якої ця посілість дістала право самоврядування як нова спільнота ЗДА з назвою „камонвелт". Це нова політична одиниця, подібна до стейту, одначе в дечому відмінна, бо ухвали її конґресу мають бути ратифіковані Сенатом Злучених Держав. Вибори до каменвелту є незалежні, а назверх ця політична одиниця вважається тільки свого роду союзницею ЗДА. У майбутності вона може розвинутися в такому виді, як британська форма домінії і мабуть з уваги на це прийнято для цього політичного новотвору назву „камонвелт". Ухвалена недавно порторіканська конституція зазнала поправки в Конґресі ЗДА в тому напрямі, щоб Порто-Ріко мало право попри школи, утримувані державним скарбом, мати окремі приватні чи парафіяльні школи, а це забезпечує повнотою релігійну і культурну свободу порторіканцям, які вважають себе нацією з еспансько-латинським минулим. Цю поправку ухвалила порторіканська леґіслятура 2 липня, американський Конґрес потвердив її 10 липня, а проголошення конституції призначено на 25 липня. Саме неначе на знак признання морального права порторіканцям до змагань за свою самостійність президент Труман помилував замаховця на його власне життя в переконанні, що ця частина порторіканців, яка змагає до повної незалежности буде вдоволена теперішнім правом самоврядування.

Саме свято проголошення нової конституції відбулося на острові Порто-Ріко серед величавої паради. Порторіканські прапори маяли на місцевих краєвих будинках побіч з прапорами Злучених Держав, як символ збільшеного значення острова. У параді взяли участь американські й місцеві достойники, тисячі вояків та моряків маршували попри видців, зібраних перед капітолем, а парасолі, якими видці заслонювалися від сонячної спекоти, надавали різноманітнього кольору цьому незвичайному святові. Проклямації, розліплені на видних місцях, пригадували населенню, що від нього самого залежатиме тепер дальший розвиток встановленої вже форми самостійности країни, яка тепер, при американській фінансовій допомозі має можливість станути на вищому щаблі економічного добробуту.

Іван Кедрин

ОСОБИСТІ АТАКИ

Атакування осіб — це одна з найтемніших і найсумніших сторінок громадського життя в усіх націях світу. Тоді, коли боротьба за ідеї і суперництво ідей сходить на манівці персональних порахунків та боротьбу за особи і проти осіб, громадсько-політичне життя затроюється атмосферою авантури й скандалістики. Завогнюються пристрасті, затемнюється правда, звужується світосприймання. Навіть тоді, коли особи є символами певних ідеологій і коли в політичній дискусії годі цілком поминути особи, то у відношенні до осіб повинні обов'язувати закони товариської куртуазії, ввічливости, культури й толеранції. Коли замість цих прикмет виступають на яву злоба, односторонність, викривлювання фактів і тенденційна охота зробити людині-противникові прикрість та понизити її в прилюдній опінії, тоді дискусія перетворюється в демагогічну ліцитацію пашквілями. Ясно, що в такій атмосфері і з такої дискусії не можуть зродитися здорові і творчі задуми, ані теж не можна дійти тоді до правильних, політично доцільних висновків. І тому, коли тільки хтось вводить в громадське життя персональні атаки, громадянство з почуттям порядности автоматично стає по стороні напастованого, а не напастуючих. Щойно тоді, коли припиняється крикліва напасть та заступає її спокійна критика, можна аналізувати правильність закидів. Це так, як коли побачите на вулиці, що хтось на когось напав. перший відрух — унешкідливити напасника й оборонити перед ним нападеного ,а щойно тоді, коли скінчиться авантура, спитати: в чому річ, за що ти його напав?

Однак кожна медаля у світі має свої дві сторінки й ніщо не діється без своєї причини. При всьому принциповому осуді всіх особистих атак, як злої громадської методики, вини не можна завжди й у всіх випадках скидати виключно лише на тих, що атакують. Бувають випадки, коли— осуджуючи форму персональної атаки — треба, будучи направду справедливим, точно розмежувати вину: скільки її по стороні атакуючого й атакованого. Не можна, в ім'я справедливости та в ім'я саме чистої атмосфери, всі персональні атаки називати „напастю з-за плота". І треба також стверджувати, якщо так дійсно є, що коли б інакше поводився атакований, то не було б і ніякої атаки на нього і політична боротьба не перетворювалась би в політичну авантуру.

Це торкається в першу чергу тих діячів, на яких тяжать поважні закиди, не вияснені та не опрокинені ніяким правильним громадським шляхом. Коли людина не очищує себе з найповажніших закидів і дальше преспокійно грає активну громадську ролю, то в повітрі завжди висить можливість авантури. Така поведінка даної людини є таксамо недопускальна і шкідлива з погляду громадської моралі, як викликування проти неї публічної авантури на публічному місці. Бо недопускальною річчю є легковажити собі поважні закиди, що компромітують і понижують громадянина: або це дійсно нікчемний наклеп, тоді нема нічого легшого, як очиститись із нього прийнятим в усьому культурному світі громадським шляхом, — або це правда, в цілості чи частині, тоді така людина не може грати чільної та ще й репрезентаційної громадсько-політичної ролі.

В упорядкованому західному світі, серед західно-европейських громадянств та в американському громадянстві такі правди є непорушними канонами громадсько-політичного життя. Ми є тут майже щоденними свідками, як проти різних американських діячів хтось підносить поважний заміт і негайно після того йде громадський розгляд піднесених закидів, інколи навіть перед комісіями закордонних установ та з публічним звітуванням у пресі. Всі поважні громадські організації мають свої суди для розгляду саме таких справ, існує установа судів чести і т. зв. мирових (третейських) судів, що напр. у передвоєнній Польщі були установою державно-правного порядку, себто присуди таких судів, зложених за згодою спірних сторін, мали правно обов'язуючу силу. Коли ідеться про розгляд суто-політичних закидів, то нема найменших труднощів скласти відповідне й абсолютно авторитетне тіло, чи то тут в Америці, чи в Европі серед української еміґрації. Треба тільки хотіти зробити це і не треба легковажити собі цісі справи. Бо хто легковажить її собі, той не має права потім ремствувати, що добру атмосферу громадської праці запаскуджують персональні атаки. Найкращий спосіб, щоб їх не було, — вибити їм з-під ніг ґрунт.

На превеликий жаль, у нас і серед нас, українців, завжди існував гін до промовчування неприємних справ та обрахунок на те, що якась неприємна справа „присохне". Це так само шкідливий екстрем, як роздування всяких закидів, як погоня за скандалістикою і бажани робити „сенсацію" із будь-яких персональних закидів. Є в громадському житті речі великі і малі, є закиди своєю суттю зовсім неповажні, є і такі, що аж кричать своїх страхітливим змістом. І здоровий громадський інстинкт добре відрізнює їх та відповідно на них реаґує.

У старому краю були різні подібні випадки. Знаємо поважного діяча, що проти нього впало підозріння служби в польській поліції. Він негайно зажадав провірки закидів, яка виказала повну їхню безпідставність. Був чільний письменник, що писав за своїм прізвищем у газеті, покликаній до життя польськими чинниками для розбивання українського національно-політичного фронту. Потім той письменник психічно цілком заломився, пізнавши помилкокість свого поведення. Управа Товариства Письменників і Журналістів ім. І. Франка в Галичині мала відвагу його справу розглянути і письменника реґабілітувати, приймаючи його в члени своєї організації та видаючи відповідний пресовий комунікат. У всіх таких випадках громадянство завжди респектувало присуд авторитетної громадської установи. Але знаємо і випадки, коли громадянин повівся зле, зрозумів свою помилку, проте не заявив цього ніде прилюдно, бере активну участь в громадському житті і громадянство слушно не знає, на яку ногу стати. Це нездорове явище і вина тут по боці даної людини, що не дбає за громадський порядок та калькулює, що справа „присохне". У деяких випадках, коли справа мала, дійсно „присихає", у поважних — завжди даний громадянин наражений на прикрощі і з ним також і усе його оточення. І коли людина сама не має почуття конечности скласти експіяційну заяву чи віддати свою справу під компетентний громадський суд, тоді його оточення, його політичне середовище повинно натиснути на нього й примусити зробити це. Для його власного добра і добра його приятелів чи однодумців і добра громадського правопорядку, громадських звичаїв.

Добре сталося, що новий Український Конґресовий Комітет ,вибрав новий Суд. Повага УКК надзвичайно зросте якщо той Суд матиме цивільну відвагу прочистити багато справ, що вимагають цього. Бо тоді громадське повітря стане чистіше, здоровіше, податливіше на правду та непригоже для крилатих фраз і персональні атаки.

Л. Печинська

Російські імперіялісти й адмірал Кірк

Високе становище зобов'язує до обережности. Це помітно на обережно-вимиимливій відповіді, що її дав адмірал Кірк на лист Комітету захисту історичної правди про Росію. І самий лист і відповідь на нього видрукував нюйоркський російський часопис і таким чином ці листи стали віддзеркаленням поглядів частини російської еміґрації та декого з діячів ЗДА.

Автори листа представляють адм. Кіркові, як предсідникові Американського Комітету визволення народів Росії свої вимоги, які повинні бути дотримані для майбутньої перемоги у можливій війні. Автори переконують, що перемога над Сталіном можлива лише тоді, коли ті, хто буде йти проти Сталіна не думатиме про розподіл Росії. Бо інакше — населення Росії знову, як і за війни проти Гітлера, підтримає Сталіна й розіб'є напасників. Програє у війні той, хто підтримуватиме сепаратистів. „Якщо союзники підуть шляхом антиросійської політики, то вони попадуть у вовчу яму, де надаремне погинуть мільйони їхніх синів".

У своїй відповіді, Кірк потверджує свої попередні погляди на те, що найголовніша справа, — боротьба проти комуністичної диктатури, а всі справи, що торкаються устрою майбутньої звільненої країни будуть розглянені пізніше. „Самоопределення" ніяк не може пояснюватись, як „передрішення". Отож відповідь йде по лінії побажань авторів листа.

Проте є в листі нотки дуже неприємні для авторів листа, нотки, які говорять, що автори переборщили й поставили в прикре положення навіть дуже вибачливих діячів американців. Автор принагідно висловлюється, що, хоч не можна говорити про наявність відданости російського народу доктрині імперіялізму, то все таки „можливо й є деякі підстави твердити, що совєтський комунізм втілює деякі риси „традиційного" російського імперіялізму".

Автор відповіді, також дуже делікатно, висловився, що „існують групи, що їхня поведінка й оприлюднені цілі, ніби створюють обґрунтовані причини для побоювання, що ця свобода, яку вони передбачають для Совєтського Союзу, буде, тим або іншим шляхом не рівно пристосована до різних національностей. Противлючись „розчленненню" Совєтського Союзу, вони часто примушують боятися, що майбутній державний устрій, що вони його передбачують, відмовить усім національностям — окрім великорусів — права на самоопределення і не допустить повної незалежности цих національностей, якщо навіть їхнє бажання буде висловлене законно й по-демократичному".

Навіть неясні натяки на те, що в готовості росіян порядкувати сходом Европи не все в порядку, повинні бути прикрі для авторів листа, тим більше, що автора відповіді аж ніяк не можна запідозрити в неприхильному до них наставленні.

Мені видається, що автор у великій мірі був змушений становищем, що він займає відповісти так делікатно. Бо в дійсності, автори листа виявили таку виразну тенденцію до всеросійського імперіялізму й шовінізму, що безсторонній читач дивується їхній відвазі публікувати документ, який підтверджує численні запевнення завойованих Росією народів, що еміґрантські російські політики у ділянці затримання російської імперії йдуть рам'я в рам'я з диктатором, що засів у Кремлі. Лист цей виявляє непорушну темноту членів „Комітету", якщо не навмисне перекручування фактів. Зрештою й те й те не приносить їм чести. Тон листа аподиктичний та виявляє, що автори його неспроможні зрозуміти складні та поступові процеси, що тепер відбуваються у світі. А якщо й розуміють, то волють перекривити історичну правду, лише б це перекручення підтримало їхні домагання.

Вже перше їхнє твердження, що червона армія здавалась у полон, а населення вітало німців до того часу, доки не стало відомо, що німці задумують розділити Росію, а після того всі об'єднались біля Сталіна, ніяк не відповідає дійсности. Про дійсні пляни Гітлера населення нічого не знало, але воно відсахнулося від нього, бачивши жорстокість німців щодо полонених та експлуатування зайнятих обширів. Селянин і вояк боронив себе, а не заглиблювався в політичні пляни німців. Єдиний, серед інших нечисленних винятків, це боротьба Української Повстанської Армії, що воювала за самостійність своєї землі.

Свій шовінізм автори виявляють в твердженні, що дехто задумує „розчленити" Росію. Їм навіть в голову не приходить, що тут іде не про розподіл Росії, а лише про звільнення уярмлених Росією народів. Саму ж Росію ніхто, навіть найзапальніші „сепаратисти" не думають розділяти. Навпаки, всі вони бажають, щоб Росія стала вільною демократичною державою в своїх етнографічних кордонах. Чи, скажім, домагання самостійности в етнографічних кордонах для Білорусі є одночасно домаганням розчленити Білорусь? Автори доходять до наявної нісенітниці або вони вважають, що етнографічна Росія це всі землі, які Москва підкорила насиллям за часи свого історичного життя. Себто, що вони йдуть тим шляхом, що йшов Гітлер, вважавши, що дійсна Німеччина має займати усю південно-східню Европу. Відібрання від Німеччини завойованих на Сході земель не можна назвати антинімецькою політикою. Чому ж тоді звільнення земель, що їх завоювала Росія, автори листа називають „антиросійською політикою"?

Автори між іншим твердять, що політичним фальшуванням є приписування „російському народові прямування до світового панування" та що „треба зрозуміти безпідставність легковажного й історично брехливого зображення розвитку російської імперії, як поневолення національних меншин . . ."

Цікаво, як „правдомовні" автори листа уявляють собі історію Москви-Росії? Чи так, що всі народи самі приходили до Кремлю й просили опікуватись ними? Чи так, що не було ні боротьби Кавказу за свою волю, не було боротьби Польщі, України й десятків держав, що їх Москва-Росія підкорила найжорстокішими мірами? Чи не боровся Кавказ десятками років, чи не палали його аули, підпалені росіянами? Ефект неправди короткотривалий і вся брехня оборонців деспотичного Кремлю все одно колись виясниться.

Росія поширила свої володіння кров'ю і пожарами, однаково, чи то була різня населення в Батурині, чи вивіз кавказців чи вистрілювання мешканців Праги. Виключно насиллям розрослося Московське князівство у величезну Російську імперію. Навіть російський патріот, критик Бєлінскій, мусів признати, писавши: „. . . якось дивно бачити в покірливости причину, з якої марне московське князівство стало спочатку московським царством, а потім російською імперією, прикривши кридами двоголового орла як своє насліддя Сибір, Україну (Малоросію), Білорусь, Новоросію, Крим, Бесарабію, Ліфляндію, Естляндію, Курляндію, Фінляндію, Кавказ . . ."

Спис завойованих земель можна ще багато продовжити й всюди стрінемо насилля й смерти, якими, поширювала свої володіння Росія.

А зокрема про Україну варто пригадати свідчення росіянина Сергея Тучкова, що у 18 столітті мав нагоду пригля-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Петро Самутин, полк. Генштабу

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ ТА РОЛЯ НАШОГО СТАРШИНСТВА

Перша Світова Війна

Початок організації Українських Збройних Сил — відбувається на наших західніх землях в формі Українського Леґіону Січових Стрільців — так званих УСС.

Старшини-українці, що перебувають в рядах російської армії довідуються про цей леґіон тільки в пізнішому часі, з огляду на те, що російські чинники стараються укрити факт повстання українського леґіону. Остаточний зв'язок та контакт між старшинами леґіону та старшинами українцями з російської армії встановлюється тільки в першій половині 17 року на наших західних землях в районі Бережанщини.

Майже одночасно, з творенням УСС, на теренах західніх держав повстає Союз Визволення України, та в пізнішому часі заходами цього Союзу організуються дві дивізії: Синя Дивізія та Дивізія Сірожупанників. Останні дві формації поповнюються в більшості старшинами російської армії, що знаходились в німецькому та австрійському полоні — та почували себе приналежними до українського народу. Як УСС, так і Синьо-та Сірожупанники організуються на засадах добровільности. Все національно свідоме старшинство з запалом приступає до кування кадрів будучого українського війська.

Приходить революція 1917 року. Розкидані на великих просторах російської імперії, молоді старшини (офіцери) спішать до Києва та перші зголошують свої послуги до організації збройних сил. Рівночасно спішать до Києва і старші старшини російської армії, що почувають себе приналежними до українського народу та віддають свої сили та знання для організації власного війська.

В організації українських збройних сил беруть також уділ і старшини — брати з західніх земель, себто старшини УСС та бувшої австрійської армії, що опинились в російському полоні.

Свій національний стаж наше старшинство здобувало в середовищі нашого села та в школі. Маленький приклад: Полтавську Школу Садівництва кінчає в 1914 році чотирнадцять дев'ятнадцятирічних молодих селянських хлопців, що всі в 1914 та 1915 роках стають старшинами російської армії, в 1917 році всі як один знаходяться в лавах українського війська та дванадцять з них гине на фронтах в боротьбі за нашу суверенність.

Скільки ж таких прикладів можна привести, та на жаль ніхто тим не цікавився та не робив підрахунку. А де ж поділись тисячі молодих учнів а пізніше старшин: Полтавської, Чернигівської, Кам'янець Подільської, Київської та Січеславської Духовних Семинарій? Хай хтось завдасть собі труду та підрахує жертви нашого старшинства в боротьбі за нашу суверенність.

На чолі Збройних Сил стає славної пам'яти Головний Отаман Симон Петлюра. Найближчими співробітниками сл. п. Головного Отамана стають: сл. п. полковник Коновалець, полк. Мельник ,сл. п. Капкан, Міхновський, Балбачан, Шаповал, Натієв, Петрів та інші. Майже всі старшини УСС, що томились в московській неволі, спішать до Києва та беруть чинний уділ в організації нашого війська. Згадаю тут хочби горстку з них, а то: сл. п. полковник Сушко, полк. Дашкевич, сотник Рогульський, Гнатевич, Гладкий, Соловчук, Сагайдачний, Турок, Черник, Домарацький, Думін та багато інших. Багато з них гине на фронтах нашої визвольної боротьби.

Спішать до Києва також знані генерали російської армії, а то: сл. п. гетьман Скоропадський, генерал Греків, ген. Сінклер, Юнаків, Осецький, Зелінський, Галкін, Василь Тютюнник та інші.

Приходять також молоді на той час та повні сил, з великим досвідом старшини російського генерального штабу, а то: сл. п. Отмарштайн, сл. п. Безручко, сл. п. Змієнко, сл. п. Сальський, Капустянський, Слівинський, Удовиченко, Чабанівський та інші.

Під тиском Центральної Ради та тиском нашого старшинства, Тимчасовий Уряд Москви згоджується українізувати деякі частини і то на самому фронті.

Призначено до українізації 6-й та 37-й армійські корпуси. Обидва ці корпуси знаходились на фронті. Таким чином Москва вбивала відразу двох зайців: а) Частини, що будуть українізуватись на фронті, кинуті будуть на перший вогонь передбаченої офензиви та здесятковані в боях, чим буде послаблена їхня сила на будуче, б) Відтяг цих сил від наших північно-східніх кордонів а тим самим і від Москви.

При виході Керенського з Центральної Ради (Історичний Музей) — де провадились пертрактації з Центральною Радою, зібралась група старшин українців та висвистала цього московського міністра. Не припадковим було призначення до українізації 6-го армійського корпусу, хоч цей корпус і перебував на наших західніх землях а то: Бережанщина-Будилів, Вибудів, Черняхівка, Козова, Покропивна та інші місцевости Бережанщини. У склад цього корпусу входили дві дивізії: 4-Ударна Залізна та 16 дивізія. Полки: до 4-ої дивізії належали: 13 Білозерський, 14-Олонецький, 15 Шліссельбургський та 16 Ладожський.

До 16-ої дивізії: 61 Суздальський, 62 Углицький, 63 Владимирський та 64 Казанський. Що ж спільного мали ці полки з українськими традиціями та назвами? А існували ж в російській армії полки з чисто українськими назвами де і кадри в більшості були українські.

Торкнусь тут тільки українізації 6-го Армійського Корпусу, де брав особисто участь. Треба було цей корпус поповнити не тільки старшинами українцями, але й стрільцями українцями. Під командуванням поручника Дідченка та кількох молодих старшин та підстаршин — доконуємо як на ті часи — неможливого. В тій же нашій столиці Києві — на житньому базарі, на жидівському базарі, на збірному пункті Київського Військового Начальника, оті молоді старшини, керовані ідеєю боротьби за власну Державність доконують чуда. Молоді старшини, запалені молодими своїми зверхниками, виступаючи з промовами до здеморалізованих та розбештаних „салдат" вміли знайти шлях до серця нашого селянина „салдата", і отой „сірий салдат" пішов за нашими старшинами, пішов знову на фронт, з котрого нещодавно втік, та ховаючись перед жандармами, знаходив собі притулок на цих базарах.

За три дні було таким чином зібрано кілька тисяч людей, що під українським прапором, після Служби Божої, вирушили на фронт до 6-го Армійського Корпусу. В Тарнополі зустрічає наш відділ Просвіта та вливає в нас нові цілющі сили. По дорозі на фронт відділ збільшується, бо до нас приєднуються козаки та старшини, що побачили жовто-блакитний прапор. У великій мірі спричинився до поповнення старшинами-українцями 6-го Армійського Корпусу сл. п. генерал Петрів, той що був шефом штабу 7-ої Туркестанської дивізії, яка стояла на фронті в багнах Налібоцької пущі. Генерал Петрів уможливив старшинам-українцям дивізії офіційно від'їхати на укомплектування 6-го корпусу. Пізніше ген. Петрів, з рештою старшин-українців Туркестанської дивізії та 3-го Сибірського корпусу зформував кінний полк ім. Кости Гордієнка, яким доводив особисто та брав з ним уділ в поході в Україну та на Крим.

(Докінчення буде)

ПРАЦЯ ЗУАДКОМІТЕТУ ЙДЕ ДАЛІ . . .

(Враження з наради Екзекутиви ЗУАДКомітету)

В суботу, 26. дня липня ц. р. відбулись чергові наради Екзекутиви ЗУАДКомітету, в яких взяли участь усі члени Екзекутиви ЗУАДК з головою адв. Іваном Панчуком у проводі. Після зачитання обширного звіту Екзекутивного директора д-ра Володимира Галана з діяльности ЗУАДКомітету на терені ЗДА, як теж поза їх кордонами Екзекутива розглянула, обговорила і вирішила такі справи:

1. Переселення

По день 26 липня ц. р. приїхало на завірення ЗУАДКомітету 32,966 осіб на 307 кораблях. В теперішний момент переселення на основі закону про переселення скитальців із 1948 року при співдії міжнародної організації ІРО закінчене. Иде ще акція переселення в межах секції „3 сі" того ж закону, як теж і на основі квотового закону держав, і ця акція обмежуватисьме до цих двох родів переселення до часу ухвалення нового переселенчого закону для втікачів. У справі цього нового закону представник ЗУАДКомітету свідчив перед форумом Юридичної Комісії Конгресу 22 травня ц. р., як теж брав він участь у всіх нарадах Американської Комісії для Спеціяльної Іміграції та й нарадах Міждержавного Комітету для Іміграції так званого „ПІГМЕ" у Вашингтоні в днях 11. і 12. червня ц. р. і в нарадах з Високим Комісарем для справ втікачів при Об'єднаних Націях.

Дня 30 травня ц. р. заключено умову між ЗУАДКомітетом і Міждержавним Комітетом ПІГММЕ, силою якого ЗУАДКомітет могтиме прийти із матеріяльною допомогою у транспорті українських скитальців до різних країн.

Переселення українських скитальців, чи то в секції „3 сі", чи на квотовий закон (на основі афідавітів), вимагає вдержання станиць ЗУАДКомітету в Европі, не лише у Мюнхені, але теж у Бельгії, Франції, як теж у деяких інших країнах. Екзекутива ЗУАДКомітет порішила робити дальші усильні старання для ухвалення американським Конгресом спеціяльних законів для переселення втікачів до ЗДА, для створення ротаційного переселенчого фонду, як теж для вдержання станиць ЗУАДКомітету у тих країнах, де цього вимагають обставини та й для успішного інтервеніювання в американських консулярних урядах для приспішення видачі віз для українських іміґрантів до ЗДА.

2. Суспільна Служба для залишенців

Постійна допомогова акція ЗУАДКомітету є продовжувана безперервно в Европі — за виїмком британської зони Німеччини, якою згідно з умовою з 1946 року — став займатись Фонд Допомоги Українців Канади. Після виїзду Канадійської місії з цього терену українці залишились там без опіки і ЗУАДКомітет був змушений відкрити там своє представництво, але виключно для полагодження залишених переселенчих справ, щоб не позбавляти замешкалих там українців від можливости переселення. Це представництво зібрало там докладний статистичний матеріял відносно потреб допомогової акції. Дуже пекуча є теж справа допомоги для українців в Австрії. З огляду на те, що різні европейські українські організації почали звертатись за допомогою на власну руку до окремих українських американських громадян і організацій — ні ЗУАДК — ні Канадійський Фонд не діставали ніяких фондів на допомогову акцію. Та все ж таки ЗУАДКомітет із своїх припасів із минулих років, як теж із приділу харчів від організації „КАРЕ" та від Відділу „Мати і дитина" зміг прийти із знатною допомогою українцям у таких країнах: Німеччина, Австрія, Бельгія, Голяндія, Франція, Еспанія, Англія, Туреччина, Іран і навіть Югославія.

Від самої організації КАРЕ отримав ЗУАДК за останніх 6 місяців 52,000.00 дол. у харчах. Відділ „Мати і дитина" вислав 6,000 фунтів одежі і харчів. Деякі громади у ЗДА вислали теж харчі й одежу.

ЗУАДКомітет визнано офіційно одною з визнаних американських організацій для харитативно-допомогової і переселенчої діяльности і єдиною того роду організацією українців у світі. ЗУАДКомітет є в офіційному контакті із урядом Високого Комісара для справ Втікачів при Об'єднаних Націях. ЗУАДКомітет співдіє, як самостійна організація, з Міждержавною Організацією для переселення втікачів ПІГММЕ, як теж із Високим Комісарем для Німеччини.

Потреба існування ЗУАДКомітету велика і тому для збільшення допомогової акції ЗУАДКомітету і проведення всієї діяльности Екзекутива ЗУАДК на нараді 26 липня ц. р. порішила:

а. Асиґнувати негайно 5,000.00 на допомогу скитальцям в Німеччині й Австрії.

б. Скоординувати всю збіркову акцію на допомогові цілі у ЗДА в ЗУАДКомітеті.

в. Створити негайно з представників усіх громадських центральних установ дорадчу раду при Представництві ЗУАДКомітету у Мюнхені і ця рада має вести контролю і координувати розподілом допомогової акції в Німеччині й Австрії.

г. Переговорити з Фондом Допомоги Українців Канади у справі допомоги українцям у британській зоні Німеччини, як теж у всіх справах спільної допомогової акції ЗУАДКомітету і Фонду Допомоги Українців Канади в Европі.

ґ. Перебрати Відділ „Мати й дитина" під безпосередній заряд ЗУАДК.

д. Звернутись із закликом до наших земляків в Европі, щоб вони співпрацювали в діяльності ЗУАДКомітету. Разом із УККА звернутись із закликом до всього українського зорганізованого громадянства, як теж до організацій наших залишенців в Европі, щоб упорядкували всю допомогову акцію і вести її виключно через ЗУАДКомітет — єдину самостійну українську харитативну організацію, визнану американським урядом і міжнародними чинниками.

3. Дім Суспільної Служби ЗУАДКомітету у Филаделфії

Члени Екзекутиви ЗУАДКомітету мали нагоду оглянути дім ЗУАДКомітету у Филаделфії при вул. 7-ій ч. 866. Вони з повним признанням висловились про цей новий осередок Суспільної Служби ЗУАДКомітет,у як теж оцінили проведені ремонтні праці. Екзекутива ЗУАДКомітету висловила вдоволення із купна власного дому, що дасть змогу зосередити і поширити працю ЗУАДКомітету. У новому домі буде приміщено: 1. Канцелярію ЗУАДКомітету, 2. Відділ „Мати і дитина„ 3. Діточий садочок, 4. Заля для лекцій і нарад, 5. Архів української іміграції і бібліотека Суспільної Служби.

Приявний майор М. Дармограй — голова Українського Горожанського Клюбу, від якого закуплено дім, висловив свою радість, що дім перейшов до тої організації, з якою Горожанський Клюб від початку співпрацював і якій помагав.

4. Поширення Суспільної Служби

Екзекутива ЗУАДКомітету обговорила теж справу домів Суспільної Служби у Ню Йорку, Шікаґу і Дітройті. Порішено прийти з допомогою згаданим громадам у створенні таких осередків Суспільної Служби у згаданих місцевостях.

5. Індивідуальна допомога

Екзекутива ЗУАДКомітету розглянула і поширила цілий ряд індивідуальних прохань про допомогу, як петентів із ЗДА, так і з Европи. Порішено, щоб на майбутнє прохання про індивідуальну допомогу вносити на спеціяльних бланкетах до відділів Суспільної Служби і щоб ці відділи опініювали прохання. Теж проситься українські установи й організації подавати ЗУАДКомітетові імена тих осіб, яким ці установи дають допомогу, щоб уникнути роздвоєння.

Фінанси ЗУАДКомітету.

До дня 1. липня ц. р. грошеві вплати до ЗУАДКомітету

винесли	$1,187,620.83
розходи дали суму	1,155,002.71
залишилось ...... $	32,618.12

Щоб мати загальний образ фінансів ЗУАДКОмітету треба додати:

Кошти вдержання станиць ЗУАД Комітету в Европі, покриті ІРО-сю	700,000.00
харчі, одежа, ліки, вислані до Европи на суму........	1,500,000.00
харчі, які приділив ЗУАД Комітетові КАРЕ на суму	272,000.00
харчі, асигновані американським урядом на суму....	600,000.00
Разом	$3,072,000.00
коли до цього додати суму, зібрану ЗУАДКоміт.	$1,187,620.83
то це дасть загальну суму фінансів ЗУАДК	$4,259,620.83

себто чотири і чверть мільйона долярів.

Для того, щоб вдержати корисну працю ЗУАДКомітету для допомогової діяльности й оборони прав українських втікачів, потрібно затримати Представництво ЗУАДКомітету в Европі та й із американським горожанином у проводі. Для цього потрібно фондів і ці фонди мусить дати на цю ціль українське зорганізоване громадянство, як давніх, так і нових поселенців в Америці. Тому Екзекутива ЗУАДКомітету повторює свій заклик про масове вступлення в члени ЗУАДК — як організацій, так і поодиноких осіб, як теж про проведення збірок на допомогову акцію, ведену ЗУАДКомітетом. У справах членства, як теж присилку членських внесків, пожертв і збірок слати на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P.O. Box 1661, Phila. 5, Pa. USA

Екзекутива звертається до окремих громад підготовити осінню кампанію за збіркою фондів на ЗУАДК. Найкращою розв'язкою буде проведення у більших громадах скупчення українців так званого „українського дня" — теґ дей — за дозволом майорів міста, чи губернаторів. Головна канцелярія прийде з допомогою громадам у цій справі, та й кореспонденцію на цю тему просить слати на вище подану адресу.

Пресова Конференція.

З нагоди нарад Екзекутиви відбулась чергова пресова конференція ЗУАДК.

Крім згаданих вище справ вияснено справи переселення, як вони є під цю пору, а саме, що обмежене переселення до справ секції „3 сі" і квотового закону (афідавіти). Кошти переселення є справою аплікантів, чи їх спонзорів (з уваги на ліквідацію ІРО), та ЗУАДК має деяку змогу прийти в цій ділянці з допомогою у формі позички. Адвокат Панчук зайняв становище теж до пашквілю, поміщеного недавно в одній газеті, осуджуючи його. Він заявив, що ЗУАДК — це громадська установа і тому суспільство має право знати про працю і діяльність ЗУАДКомітету. Дозволена є критика, і вона потрібна — коли річева. Але кожний, хто береться за критику, мусить мати відвагу підписатись під нею. Інакше анонімні випади будуть лише фальшуванням та й інсинуаціями, які діють на шкоду всього зорганізованого українського життя, а на користь нашим ворогам.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

Російські імперіялісти й адмірал Кірк

(Закінчення зі стор. 2-ої)

датися, як Росія поневолила Україну і про це засвідчив (див. „Запіскі С. А. Тучкова 1766-1808, Спб. 1908), пишучи, що після імперіялістичних „реформ" Екатерини II, „У одну мить вся Україна впала у велике пригнічення. Але засоби були взяті заздалегідь. Ціла армія була розташована на їхній землі, від чого зродилась велика ненависть українців до росіян, яких вони називають москалями. ... Багато батьків родин ... були допроваджені до такого розпачу, що вбивали власних жінок і дітей ... Україна позбавилась великого числа мешканців: усякий, хто тільки мав середники, втікав у Польщу, Молдавію і Туреччину".

Автори листа твердять. що в СССР ані „росіяни (великороси), ані якібудь інші групи не користуються жодними привілеями й живуть у рівних умовинах життя зі зсім іншим населенням". Себго автори твердять, що кримські татари, кубанські козаки чи кавказці, що їх масово повиселювано в концентраційні табори трактуються однаково з росіянами, яких карається індивідуально, а не за приналежність до народу.

Вже це одне дає свідоцтво правдомовности авторів листа й не дивно ,що відповідь адм. Кірка така вимилива.

Чи автори розуміють, що український поет за вірш „Любіть Україну" карається, а російські за „Москва моя ... ти самая любімая" отримують почести?

Не бажавши для себе дійсної свободи, російські демократи в Ню Йорку і в Европі обурюються, що цієї свободи бажають інші народи.

Можна уявити, який жахливий терор привернули б ці росіяни-еміґранти проти свободолюбних „меншин", мавши до своїх послуг в'язниці та концентраційні табори, вибудувані їхніми попередниками на кремлівському престолі.

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті!

Конґрес вільних народів у Діссельдорфі

Перш усього потрібне є уточнення як щодо назви цього конґресу, так і щодо його складу та змісту. Ані не були запрошені, ані не прибули на нього представники народів, а тільки приватні особи з-поміж деяких народів. А саме: з лона народів зовні залізної заслони, котрі ще є в посіданні власної політичної та інших свобід і хочуть боронити їх перед смертельною загрозою з боку сов. імперії москалів на чолі з Кремлем і Москвою; і з-посеред еміґрації з лона народів унутрі залізної заслони, котрі вже стратили всяку політичну й інші свободи на користь гаданої імперії й її панівного московського народу.

Підчеркнення „з-поміж деяких народів" оправдане фактом, що більшість народів обабіч залізної заслони не була узгляднена при запрошуванні або запрошені особи не прибули. І так не були між приявними: серби, хорвати, словінці, англійці, швайцарці, еспанці, данці, шведи, норвежці, фіни — з Европи, нікого з Африки, Азії, обох Америк й Австралії — по цей бік заслони, ані поляки, білоруси, естонці, мадяри, турко-татари і багато інших — по той бік заслони.

Вийшло на яву, що москалям, приявним і дієвим у приготовчому комітеті, удалось ввести в блуд облахманських німецьких господарів і уможливити участь на конґресі багатьом своїм землякам, однодумцям і поплечникам в роді таких як Золотаренко і Гуляй на місце всіх тих промінентних особистостей, котрі під різними причинами відмовились прибути. Таким то способом усі посторонні введені були в блуд, бо чогось іншого сподівались, а щось зовсім інше відбулось. А саме: при помочі і засобом так зумовленої більшости москалів, їх німецьких однодумців і поплечників — квіслінґів переголосували вони внески їх, що є їх імперіяльним інтересам вигідні, а відкидали невигідні.

Введений в блуд був і я. Без ніякого попередньоог порозуміння зі мною включено було мене до складу підготовчого комітету. Доручениям мені доповіді на тему „Завдання інтелектуала в холодній війні" і перебранням усіх коштів дороги заманили мене до участи як борця за свободу кожного народу взагалі а українського зокрема. Але як вони думали використати моє українське ім'я і мою особу соборного українця для своїх росіянофільських цілей — так вони дуже помилились. Не помогло їм навіть вибрання мене до президії конґресу. Бо моєю доповіддю розкрив я всю істотність загрози з боку московської імперії і панівного в ній московського народу в будь-якому перейменуванні чи перефарбуванні. У ній вказав я на ті передумови, що є conditio sine qua non будької спільноти немосковських народів, головно українського, з московським.

Реакція москалів і створеної ними більшости, до якої приєднались і бельгійці та французи, щодо моєї доповіді показала зразу, що між ними і українцями неможливий ніякий компроміс. Тому то виступив я з протестом із складу президії та перейшов до опозиції. Ціхою конґресу стала моя доповідь і проф. Болдирева в усій їх протибіжності: і моттом решти українців та інших немоскалів з-поза залізної заслони було й залишається: Політична свобода і незалежність кожного народу на власній батьківщині, як передумова до єдности в спільному бойовому фронті проти червоного Кремля. Його і моттом решти москалів та їх поплентачів було й залишилось: єдність в поборюванні сталінізму, а справу свободи відложити аж по побіді над сталінізмом.

Розуміється самособою, що в такому положенні відклонив я будь-яку дальшу участь в працях конґресу. І цей конґрес засудив сам себе бути мертвонародженою потворою, бо в вибраному ним виділі для дальшої праці немає ані одного справжнього українця, ані ніякого поляка, ані білорусина, ані кавказця. Ввійшли туди одначе балтійці: литовці і латиші. Є це чисто болдирівська однодушна компанія, включно зі Золотаренком, за котрим на еміґрації стоїть може пару десяток таких же, як він, хоч усіх українців на скитанні є два мільйони. І якраз тим засудив себе цей конґрес не тільки на посміховисько, але й на погорду з боку справжніх борців за правдиву свободу для кожного народу на базі рівноправности.

Позитив моєї співучасти в даному конґресі лежить у всякому разі в тому, що виголошення перед цим форумом і поширення друком моєї доповіді унаявлює протиставлення української правди та свободи московській брехні та тюрми. Дальше в тому, що в розмовах з німцями вказав я їм на дивовижний феномен німецького русофільства, яке ще й сьогодні існує.

Василь Косаренко-Косаревич.

ТОРОНТО — ЦЕНТРОМ МЕДИЧНИХ ОСЯГІВ

Торонто стало славним у світі з уваги на важливі досліди і великі осяги в царині медицини, що їх занотовано тут в останніх роках. Одним з таких великих досягнень є без сумніву недавня операція нирок Дороті Пеззе (26 р.), виконана успішно д-ром Гордоном Мюрей. Ця жінка живе сьогодні тільки завдяки тій майстерній операції, яка належить до найтрудніших у модерній хірургії.

Идеться про те, що схворілу нирку, яка вже не виконує як слід функції фільтра в людському організмі, усувають, а на її місце пересаджують здорову нирку із вмираючої людини. Спроби такого пересаджування переводжено вже нераз, але звичайно така пересаджена нирка завмирала, а після того вмирав і пацієнт. Єдиним успішним випадком такого пересадження була операція, виконана в шпиталі в Шікаґо, ЗДА, Тепер вдалося здійснити те саме в випадку Дороті Пеззе у Торонті.

Її нирки перестали працювати як слід, внаслідок чого вага її тіла збільшилася із 120 до 160 фунтів. Завершенням тієї хвороби нирок була б звичайно смерть. Дороті Пеззе запитувала д-ра Мюрей, чи їй не помогли б штучні нирки, що їх уже давніше спрепарував цей доктор. Однак таких нирок вживають тільки на короткий час, поки природні нирки не виздоровіють. Тимчасом нирки Дороті Пеззе не могли бути вилікувані. Отже вирішено оперувати їх, що на щастя вдалося.

„Канадійська Сцена".

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками тринадцяти мільйонового Союзового майна!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шікаґо, Ілл.

День Українського Народного Союзу.

Ми згадували вже про приготування до свята „Дня У. Н. Союзу" в Шікаґо, яке що року уладжує заряд Злучених Відділів У. Н. С. — Дирекція Дому Відділів. Сьогодні хочемо поділитися враженнями зі свята, яке відбулося 13 липня ц. р.

Прекрасна погода, благородна ціль, почуття обов'язку членів та охота розвеселитися на свобідному воздусі причарували кількатисячну масу народу на забавову площу св. Миколая і причинилися до гарного успіху свята. Площа для порядкування авт була забита машинами до останнього можливого місця, а велике число машин стояли назовні города. Між автами гостей ми заважали машини з реґістраційними плитами не тільки зі сусідних стейтів — Індіяна, Воскойсин, але й із Айова, Огайо, Кентокі, Каліфорнії та з Тексас.

На жаль, за короткий час нам не вдалося довідатися прізвищ наших Шановних Гостей з далеких сторін та привитати їх спеціяльно. Ми дякуємо їм оцею дорогою за те, що використали нагоду короткого побуту в Шікаґо чи переїзд та загостили до нас на „День У. Н. Союзу". Наше місцеве та дооколичне громадянство взяло дійсно масово участь в святі та можна догадуватися, що всі перевели гарно і весело цей чудовий день. При відїзді останнього автобуса о пів до десятої години вечора було чути запити і завваги: чому нема ще одного автобуса о півночі?... Це були завваги тих, що не мають своїх авт і були примушені вертати домів ще в повному розгарі забави. Таким „примусом" і для власників авт опісля була знова ця причина. що буфет і кухня прямо спустошіли, хоча Дирекція значно побільшила запаси їди та пиття. Наша молода громада скоро загосподарюється і є вже багато власників домів та авт, але більша частина громадян ще не має змоги дійти до повного добробуту. Та ми надіємося, що як Бог дасть дочекати другого року, всі вже зможуть приїхати на Союзове свята власними машинами. Ми припадково довідалися, що одна родина спізнила автобус, взяла таксівку і таки приїхали на свято і була задоволена, що не зрезиґнувала зі своєї постанови — провести день у веселому середовищу, на свіжому воздусі. Ми віримо, щоб всі інші підприємства пляновані цього літа, будуть мати також гарні успіхи. День У. Н. Союзу дав ще один наглядний доказ, що ми вміємо виключити марні розбіжности, коли ходить про осягнення вищих цілей загально національного характеру.

Від Дирекції Відділів У. Н. С. вітали гостей пп. Тарас Шпікула і Ф. Т. Васильовський. Від Головного Уряду У. Н. С. промовляв голов. контрольор п. Степан Куропась. Від Робітничого Союзу говорив бувш. посол до польського сойму, п. інж. Білинський, а від всіх організацій Шікаґа промовляв голова Ліґи Американців Українського Походження п. Іван Дужанський. Також участь о. Ігумена д-ра Вол. Гавліча ЧСВВ, о. Сивака і о. Маріяна Горішного та чисельних гостей всіх наших Церков зробили дуже приємне враження єдности, бо це все дало доказ, що шікаґівська громада не відгороджується, не роздрібнюється на окремі групи. Українське Шікаґо вже думає широкими категоріями в розумінню одностайности. Можна надіятися з радістю, що згодом зовсім затруться сліди нерозумної „непримиримости", бо це одинока дорога до великих діл та важних осягів. Та не є нашою ціллю сипати морали чи похвали в сторону наших чільних діячів, ані в сторону здорово думаючого загалу хоча — по правді сказавши — кожний прояв єдности заслуговує на підчеркнення і на якнайбільше признання та заохоту на будуче. І тому на цьому місці треба також відмітити завзятість та ревність до праці всіх членів Дирекції Дому Відділів як також членів і членкинь поодиноких Відділів, що в поті чола вистояли на своїх позиціях цілий божий день — при буфеті, в кухни, при продажі бар-чеків, білетів, відзнак і т. п. та всюди, де потрібно було рук до праці. Зорганізуванням вибору королеви популярности та переведення його на святі занималася і цього року пані Анна Васильовська. А королевою до слідуючого „Дня У. Н. С." була вибрана молоденька членкиня 214 Відділу 16-літня панна Патриція Семерак з південої частини Шікаґа. Це не першина, що Савт-сайд „бере гору" в контесті. За це належиться грімке Слава! — родичам і паннам зі Савт-сайд, що не дуже „гонорні" та не побоялися вложити труду при розпродажі білетів, що збільшило успіх свята.

Дирекція Дому Відділів У. Н. Союзу в Шікаґо почувається до милого обов'язку зложити оцею дорогою — сердечне спасибі! — всім гостям-учасникам та всім працівникам, що причинилися до повного успіху нашого Союзового свята.

За Дирекцію Дому Відділів У. Н. Союзу в Шікаґо:

Андрій Косович, секретар.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ ДО ЮВІЛЕЙНОГО АЛЬМАНАХУ „СВОБОДИ"

У зв'язку з 60-літтям „Свободи", яке припадає на 15 вересня 1953-го року, в Редакції „Свободи" вже приготовляється до друку великий Ювілейний Альманах „Свободи" на 1953-тій рік. Альманах матиме багатий, ілюстрований зміст та появиться збільшеним тиражем вже з кінцем цього року. Тому, що власне зі „Свободою" найтісніше зв'язаний багатобічний розвиток політичного, культурного, організаційного та господарського життя американських українців впродовж повних 60 років, Редакція Альманаху рішили віддати більше місця на оголошення численних наших громадських організацій і установ, як теж тих багатьох наших бизнесменів, яким „Свобода" впродовж свого віку не раз ставала в пригоді. Не зважаючи на великий тираж видання та збільшені кошти друку, ціна оголошень залишається та сама, що й в попередніх роках: ціла сторінка — $50; пів сторінки — $30 чверть сторінки — $20; одна восьма сторінки — $12.50 Оголошення в Ювілейному Альманасі „Свободи" матиме не тільки велику практичну вартість для оголошених, але й загально-громадське значення. Всі оголошення до Альманаху висилати на адресу „Свободи" із дopискою „Альманах". Оголошення приймається найпізніше до кінця серпня ц. р.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Кентон, Огайо

Драматичний Гурток при праці

Хоч чисельно українська громада в Кентоні невеличка, то все ж таки помітне пожвавлення в громадському житті.

В січні біжучого року створено на терені Кентону Драм. Гурток ім. Тараса Чупринки. Гурток під мистецьким керівництвом п. Маланія Б. взявся з місця д праці. Співпраця з Відділом УКК та Пластом, здисциплінованість членів, добра воля й охота до праці, що проходить ввесь час в дружній атмосфері, були передумовою та запорукою успіхів, що не дали на себе довго ждати.

У відносно короткому часі гурток ідготовив комедію на три дії „Десятник Люлька" Б. О. Пирятинського. Вистава, що відбулася 30 квітня 52 р. пройшла з повним успіхом. Виконавці-аматори виконали свої ролі без закиду. На спеціяльну увагу заслуговує п. Орест Прокоп, що ролю десятника Грицька Люльки відіграв блискуче. Як в грі слів так і в грі рухів він висунувся на перше місце та здобув повне признання публіки. Добра гра не все йде однак в парі з голосом; все ж таки й голосову партію виконав п. Прокоп без закиду.

Дуже добре відіграли свої ролі п. Евдокія Головата та п. Катерина Воробець. Вміло та дуже гарно вивязались п. Люба Янович та п. Прокоп Ірина. Бездоганно випала теж п. Степанія Стрихальська в ролі „Дівчина як малина". Дотепною та повною гумору грою заслужили собі на признання п. Волод Головатий та п. Василь Содук.

Особою, якій належиться головне признання за невтомну працю для гуртка аматорів, це режисер п. Б. Маланій, що теж прегарно та по-мистецьки виконав декорації.

Характеризація та костюми, що їх зладили собі самі виконавці, були на своєму місці.

Виставу овторено в Акроні в дні 15. травня 52 р. з великим моральним і матеріяльним успіхом. Перед публікою пересувались численні образи з Батьківщини і вона, приглядаючись з насолодою штуці, рясними оплесками нагороджувала виконавців.

Дохід з вистави призначено частинно на УКК та Пласт, а найбільше на будову церкви, що в Кентоні так необхідна. Приходи з вистав розподіляться після схеми, передбаченої статутом Драм. Гуртка.

Гурток підготовляє зараз нову штуку — комедію на 3 дії „Пан Майстер Копитко"

З пластового життя

Дня 22 січня 1952. р. за ініціятивою п. А. Домбчевської, п. Дра Домбчевського та п. Б. Маланія відбулися Орг. Збори Пласту в Кентоні. Утворено дві групи: групу новиків і групу юнаків — разом около 15 дітей.

Душею новозорганізованого Пласту є невтомна його провідниця-сеніорка п. А. Домбчевська й сеніор п. Маланій Б. — незаступимий співробітник п. Домбчевської. Під вмілим проводом сеніорів — учителів по фаху — Пласт росте, розвивається а в ділянці виховній небуденні успіхи.

Шляхом гор, забав та гутірок дітвора під проводом виховників пізнає і вчиться любити Україну, свою Батьківщину, — свою віру, мову, культуру та традиції свого народу. Пластуни виробляють в собі громадянські чесноти: дисциплінованість, точність, совісність, послух своїй владі й законам.

Використовуючи заінтересування дітвори, виховники в легкий спосіб та без зовнішнього примусу розвивають в ній бистроту й справність ума, вчать виконувати чесно й сумлінно свої щоденні обов'язки. Пластове життя — це життєродісний старт дітвори до кращого завтра.

Провід не забуває й про фізичне виховання, уряджує час від часу прогулки в терен, переводить гри й забави на свіжом уповітрі, та плянує пластовий табор на фармі недалеко Кентону підчас вакацій. Завданням його ; виховати здорових, чесних та вірних Богові й Батьківщині громадян.

Пластовий провід віддається виховній праці цілою душею та з посвятою, подиктованою великим почуттям обов'язку та патріотизму.

В дні 15 березня, 1952 р. пластуни взяли участь в Шевченківськім Святі, улаштованому заходами всіх організацій. Завершенням мистецької частини Академії була інсценізація „Пластуни Шевченкові" Купчинського під режисурою сеніорів. Грудка землі, тризуб, Святе Письмо та Кобзар — це символ любови й туги за рідним краєм, це символ віри в перемогу добра над злом, — символ невмирущого духа укр. нації.

Дня 1 червня біж. р. Пласт відсвяткував „День Матері" — обильною програмою. Відкрила Свято п. М. Домбчевська, а короткий реферат відчитала п. Т. Яцикевич. Після реферату слідували партизанські й пластові пісні, вдатні вірші-деклямації наших найменших та ритмічні вправи.

Несподіванкою на закінчення Свята була роздача квітів матерям і забава з буфетом та танцями, що було виключно заслугою п. Волод. Головатого, голови Пласт-Приюту. Дохід в сумі $20 призначено на закупно шатер та іншого устаткування для Пласту.

Для юнаків і новаків відбувається кожного тижня наука українознавства, що її ведуть фахові сили.

Зараз при Пласті організується бібліотека для нашої дітвори й молоді.

Пласт — це найближча й найдорожча нашому серцю організація, що виховує нашу дітвору в патріотичному дусі, вчить її активного патріотизму та зберігає перед денаціоналізацією.

В. Я.

СПОРТОВІ ВІСТІ

ПОРА ВЗЯТИСЬ ДО РОБОТИ...!!!

У.А.С.Т. „Леви„ — П.А.А.К. „Ігельс" 2:5 (1:2)
У.А.С.Т. „Леви" — Н.А.С.К. „Швабен" 0:2 (0:0)
І.А.С.К. „Марунс" — У.А.С.Т. „Леви" 0:5 (0:2)
У.А.С.Т. „Леви" — М.А.С.К. „Некакса" 2:0 (0:0)
С.А.С.Т. „Словак" — У.А.С.Т. „Леви" 4:3 (1:3)
У.А.С.Т. „Леви" — Н.А.С.К. „Ганза" 1:2 (1:0)
Ч.А.С.Т. „Спарта" — У.А.С.Т. „Леви" 5:2 (2:1)

Після закінчення весняного сезону футбольних розгривок „Мейджер Дивізії" шікаські „Леви" зайвий раз переконались, що щастя подібне до м'яча, який однаково котиться і до перемоги і до невдачі! Недавно „Леви" могли величатись трофеями першости „Сімкового Турніру", а тепер опинились на передостаннім (6-тім) місці табелі розгривок, вирішивши в минулім сезоні на свою користь на сім зустрічей лише дві (!!!) і то з найслабшими клюбами-новиками „Мейджер Дивізії"!

Що сталося з нашою надійною Командою?!

Її особовий склад не зазнав сутніх змін, не видно спадку техніки ні фізичних спроможностей. Але, як це пояснити, що змагаючись з неодноразовим першуном „Мейджер Дивізії", „Словаком", „Леви" в першій половині гри тиснуть його і здобувають ворота за воротами, а другій половині стають статистами на грищі і сходять з нього переможеними? На саме щастя сподіватись замало, так само не поможе добрий склад дружини і висока техніка, як нема психічного наставлення на перемогу, спортової карности, амбіції та бойового духа! Ці останні фактори осягається не на грищі, а послідовною працею Проводу і Членів Спортового Т-ва при всякихг нагодах. Це саме і є основне завдання спорту. Змагунів треба постійно виховувати і підтримувати їх спортову мораль. Але, чи ж можна говорити про відповідні гутірки, коли репрезентаційна команда „Левів" довший час не мала навіть менажера? Молоді змагуни, минулорічні юніори підчас змагань самовільно сходили з грища, висловлюючись не по-товариськи про своїх товаришів, що „нема з ким грати"!!! Змагуни не відбували раціональних тренінгів, відвикали від дисциплінованости, підчас змагань не вміли опанувати себе нервово, попадаючи часом в гістерію! Треба сподіватись, що якщо Провід Т-та не поставиться з належною увагою до своїх обов'язків і до обов'язків Змагунів, то осінній сезон розгривок закінчиться спадком нашої команди до нижчої групи. А на те „Леви" ніяк не заслуговують! Позиція У.А.С.Т. „Леви" у табелі весняних розгривок представляється слідуючо: 7 гор, з того 2 гри виграні, 5 програних, відношення воріт 15:18, відношення точок 4:10.

Кращі висліди. має Запас У.А.С.Т. „Леви", що за ввесь сезон програв тільки одну зустріч і то лише через те, що грав їх в п'ятку грачів. (А втім, таких „куріозів" треба також уникати!) В табелі розгривок Запас „Левів" стоїть на 1-му місці, 6 гор виграних, 1 програні, відношення воріт 33:10, відношення точок 12:2. Ворота для Запасу „Левів" здобули: Фостяк В. 12, Шлапак Я. 5, Гнатів М. 4, Галів О. 3 ,Будний С. 2, Масник С. 2, Павліш Р., Ляхів А. Масник І. Перун В.

Найбільші і найкращі успіхи мають Юніори У.А.С.Т. „Леви", які впродовж 3-ох років (і того року також) здобули мистецтво міста Шікага і стейту Ілліной, та посягають по мистецтво і чашу Америки, а в своїй групі виявились безконкуренційною Командою!

Все це доказує, що „Леви" маючи надійний доріст, можуть бодай на найближчі роки оптимістично дивитися в майбутнє. Треба тільки вміти використати всі наявні творчі чинники, не рахувати механічно воріт і пунктів, але сповнити Дружину справжнім здоровим духом спорту„ бо тільки такий спорт приносить користь молоді! Крім того, не забуваймо, що український спорт на еміграції має ще свої особливі завдання!

Юр. Т-вич

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. „Запорозька Січ", від. 75 УНСоюзу повідомляє, що плачення вкладок до УНСоюзу відбудеться 10 серпня в Укр. Нар. Домі, 4655 Мартин вул., о год. 1-ій пополудні, хто платить місячно. Проситься прибути та вирівняти свої належности, — щоб оминути суспензи. При колекті вкладок кожний член повинен зложити не менше як 1 доляра на Союзівку. Позамісцеві члени хай вишлють свій даток почтою на адресу предсідника.

Г. ЯСІНСЬКИЙ
4964 Сісел Ст., Дітройт 10. Міш.

ВІЛКСБЕРІ, Па. Братство св. Івана Хрестителя, від. 223 повідомляє, що звичайні збори відбудуться в неділю, 3. серпня, зараз по Службі Божій в салі парохіяльній. Присутність всіх членів конечна.

Уряд.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників!

ПОВІДОМЛЕННЯ

УПРАВА ВІДДІЛУ ОбВУА в Ню Йорку повідомляє, що з огляду на те, що в серпні більшість членів Відділу користає з відпустки і виїжджає за межі Ню Йорку, — тому нормальні ширші сходини в серпні не відбудуться. Наступні ширші сходини відбудуться в суботу 6. вересня 1952 р., з доповіддю полк. А. Валійського на тему: „Похід Українських Армій на Київ". (Операція Одеської Групи Військ).

Управа Відділу.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую сестри дочку Анну, Процьків, зам. Мардаль, з села Требохівці, пов. Бучач, Зах. Україна. Виїхала до Америки, 1949 р. Відомість прошу подати на адресу:

Teodor MALACZYNSKI
Res. 1781 E. 37th St., Lorain, Ohio

ДАНИЛЕЙКО НАДІЯ з дочкою **ЗІНОЮ** розшукує тата і маму: **Данилейка Александра і Данилейка Параску.**

Також розшукую дядьків із старої еміграції: **Данилейка Федора і Данилейка Грицька.**

Прохаю часописів передрукувати ці розшуки. Сповістити на адресу:

DANYLEYKO NADIA
970 N. Lawrence St. Front
Philadelphia, Pa.

Шукаю шваґра **Стефана Данилів, сина Володимира і Стефанії,** який приїхав з Австрії і правдоподібно знаходиться в околиці Филаделфії. Хто б знав про нього, або він сам, прошу голоситись на адресу:

JOHN MOKEY, Jr.
38 Alden St. — Watervliet, N. Y.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тимсамим і співвласниками 13-ти мільйонового майна організації!

ТАРЗАН, ч. 2883. Лицем до лиця.

„Ходіть!", гримав М'Люнґа. „Мераля чекає вас в жертвенній галі!"

„В жертвенній галі, ах?", шептав Вонґ. „Я цікавий, хто з нас має бути жиртвою?"

„Великий Скоте! Чи це Мераля?", вигукнув Вест. „Так", відповів Тарзан. „Твій опис її краси", сухо ремствував Вонґ, „був дещо стриманий!"